

ชื่อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ การรับรู้ภาวะสุขภาพ กับความหวังใน
ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์
ผู้เขียน นางสาวอรรษัญญา รักษาบ
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ ระดับการรับรู้ภาวะสุขภาพ ระดับความหวังในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ การรับรู้ภาวะสุขภาพกับความหวังในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ารับการรักษานในหอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลศิริราชเกิดและโรงพยาบาลปาดอง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2548 จำนวน 88 ราย เลือกกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ การรับรู้ภาวะสุขภาพและความหวังเท่ากับ 0.80, 0.71 และ 0.91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติด้านศีลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาวนาและด้านทาน ตามตามลำดับ
- 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับพอใช้ โดยมีการรับรู้ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความเจ็บป่วยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ภาวะสุขภาพในอดีต และด้านความวิตกกังวลหรือความสนใจเกี่ยวกับสุขภาพ ตามลำดับ
- 3) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความหวังของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับสูง โดยมีความหวังด้านความรู้สึกร่างกายในที่พร้อมและคาดหวังในทางบวกมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตนและบุคคลอื่น และด้านความรู้สึกร่างกายที่เกิดขึ้นชั่วคราวและในอนาคต ตามลำดับ และคะแนนเฉลี่ยสิ่งที่มุ่งหวังโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีสิ่งที่มุ่งหวังด้านวิธีการรักษาการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่ได้ผลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีชีวิตอยู่อย่างสงบและด้านการมีสุขภาพที่แข็งแรง ตามลำดับ

4) การปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.99, p<0.01$) การรับรู้ภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.41, p<0.01$) และการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ภาวะสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.50, p<0.01$)

จากผลการศึกษานี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์มีการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาพุทธ และมีการรับรู้ภาวะสุขภาพที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ มีความหวังตามสภาพความเป็นจริง

Thesis Title	Buddhist Practice, Health Perception and Hope in Persons with HIV Infection/AIDS
Author	Miss Aranya Rakhab
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2004

Abstract

The purposes of this descriptive correlation study were to describe the level of Buddhist practice, health perception and hope in persons with HIV infection/AIDS and to examine the relationship between Buddhist practice, health perception and hope in persons with HIV infection/AIDS. The subjects were 88 hospitalized patients with HIV infection/AIDS in Vachira Phuket Hospital and Patong Hospital during February–March 2005. A purposive sampling method was adopted to recruit the samples. The research instruments were Buddhist practice, health perception and hope questionnaires. Cronbach's alpha reliabilities of the Buddhist practice, health perception and hope questionnaires were 0.80, 0.71 and 0.91 respectively. Data analysis was performed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results were as follows:

1) The mean score of Buddhist practice was at a moderate level. The highest practice score was on the moral behavior aspect, followed by mental development and giving aspects respectively.

2) The mean score of health perception was at a moderate level. The highest perception score was on the sickness–orientation perception aspect, followed by prior health perception and health worry/ concern perception aspects respectively.

3) The mean score of hope was at a high level. The highest hope score was on the inner positive readiness and expectancy aspect, followed by hope on the interconnectedness with self and others and inner sense of temporality and future aspects respectively. In addition, the mean score of specific hope was at a high level. The highest

specific hope score was on the effectiveness of medical treatment for HIV/AIDS aspect, followed by peachful life and good physical health aspects respectively.

4) There were significant positive relationships between Buddhist practice and hope of persons with HIV infection/AIDS ($r=.99$, $p<0.01$), between health perception and hope of persons with HIV infection/AIDS ($r=.41$, $p<0.01$), and between Buddhist practice and health perception of persons with HIV infection/AIDS ($r=.50$, $p<0.01$).

This study can be used as a guideline to promote hope in persons with HIV infection/AIDS by encouraging the patients to have regular Buddhist practice and have appropriate health perception.